

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 22-02-2021 r.

**Zespół Prawa Konstytucyjnego,
Międzynarodowego i Europejskiego**

VII.5600.8.2021.MM

**Pani
Dorota Wójcik
Prezesa Zarządu Fundacji
Wolność od Religii
fundacja.wor@gmail.com**

Szanowna Pani Prezesko,

w odpowiedzi na pismo przesłane do wiadomości RPO, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w oparciu o ustawę z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), uprzejmie informuję, że opisany przez Panią problem jest jednak znany Rzecznikowi w zakresie dotyczącym ochrony danych osobowych.

W 2017 r. Rzecznik skierował wniosek do Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie kompetencji Generalnego Inspektora Danych Osobowych w sprawach dotyczących apostatów¹. W postanowieniu z dnia 21 maja 2018 r. (sygn. akt I OPS 6/17) Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że „Generalny Inspektor jako organ administracji publicznej nie powinien wkraczać w zastrzeżoną dla Kościoła sferę wykonywania jego zadań statutowych i rozstrzygać kto jest członkiem danej wspólnoty wyznaniowej, ani też ingerować w treść ksiąg kościelnych. Czynności podejmowane

¹ Strona RPO: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/wniosek-rpo-do-nsa-w-sprawie-kompetencji-giodo-do-oceny-spraw-apostat%C3%B3w>

w procedurze formalnego wystąpienia z Kościoła katolickiego, w tym adnotacje w akcie chrztu są w całości uregulowane w aktach prawnych Kościoła Katolickiego. A zatem, organ ustala przynależność do Kościoła wyłącznie na podstawie dowodu, jakim jest akt chrztu z adnotacją o wystąpieniu z kościoła. Ustalenie tego faktu na podstawie innych dowodów jest niedopuszczalne.”

Pogląd ten jest obecnie utrwalony w orzecznictwie sądów administracyjnych. Po wejściu w życie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych Unii Europejskiej (RODO) organem właściwym do rozpatrywania wniosków o usunięcie lub zmianę danych przetwarzanych przez Kościół katolicki jest wyłącznie Kościelny Inspektor Danych Osobowych: <https://kiod.episkopat.pl/>

Organ ten wydał w minionym roku *Praktyczne wskazania z dnia 1 grudnia 2020 r. dotyczące ochrony danych osobowych przy wystąpieniach z Kościoła wydane przez KIOD*². Z treści tego dokumentu wynika m.in., że proboszcz nie może nie przyjąć oświadczenia o wystąpieniu z kościoła złożonego zgodnie z Dekretem Ogólnym Konferencji Episkopatu Polski w sprawie wystąpień z Kościoła³.

Z uwagi na kierowane do RPO wnioski obywateli dotyczące samej procedury występowania z Kościoła Katolickiego, w wystąpieniu (kopia w załączeniu) skierowanym do Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji zwrócono się z prośbą o zajęcie stanowiska co do postulatu wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. *o gwarancjach wolności sumienia i wyznania* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1153). W odpowiedzi (kopia w załączeniu) organ ten stanął na stanowisku, że wprowadzenie takich zmian legislacyjnych nie jest zasadne. Jednocześnie poinformował Rzecznika, że do Ministerstwa nie wpływają skargi obywateli na konkretne przypadki uciążliwości bądź niewłaściwych zachowań towarzyszących indywidualnym aktom apostazji.

Pragnę zapewnić, że Rzecznik w dalszym ciągu będzie monitorował stan poszanowania wolności sumienia i wyznania. Informacje o interwencjach podejmowanych

² Zob. <https://ksieza.diecezja.pl/wp-content/uploads/sites/8/2020/12/za%C5%82.-nr-9-Praktyczne-wskazania-z-dnia-1-grudnia-2020-r..pdf>.

³ Zob. https://episkopat.pl/wp-content/uploads/2016/04/dekret_ogolny.pdf

w tym zakresie będą zamieszczane na stronie internetowej www.rpo.gov.pl

Z poważaniem

Mirosław Wróblewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/

Załącznik 2